

BALLUM – De vijf Nederlandse waddeneilanden willen in 2020 zelf in de energie- en watervraag voorzien. Een heidens karwei, maar het is de eilanders menens. Terschelling gaat echt naar kokend water boren. Ameland produceert zelf al waterstof voor het stappen in kalm en geluidloos groepsvervoer.

De Friese eilanden presenteerden hun vorderingen gisteren in Ballum en Nes, waar duurzaamheidsvoor-
verrichters van de stichting Urgenda poolshoogte kwamen nemen. De bijeenkomst begon te laat, doordat het zonnenergiecontract van Schier op zijn gastrijke tussenschoot en gemeentehuis door de politie werd aangehouden.

Of er wel een vergunning en een verzekering voor was, wilde de sterke arm weten. Symptomatisch, volgens de mensen van Urgenda. Initiatieven voor een fossielvrije economie rijzen als paddenstoelen uit de grond, maar heel vaak blijken wetten en regels een sta-in-de-weg.

Burgemeester Albert de Hoop van Ameland vindt dat de overheid buigzamer moet zijn. „Als iemand een windmolentje aanvraagt, moet je zorgen dat je beleid daar op toegesneden is.” Welhouder Nico Oud wil dan ook de subsidiestrekking makkelijker maken. Denemarken en Duitsland zijn daar veel beter in.

Ameland ziet de zon als een belangrijke bondgenoot. Er is al contact met de firma die fotovoltatische folie zegt te kunnen leveren. „Dat moet op de daken van de zomerhuisjes”, vindt De Hoop. Het eiland krijgt binnenkort een landelijke primeur met openbare snelopladingsstations voor elektrische fietsen en scooters.

De vinding, die is ontwikkeld door energiebedrijf Eneco en fietsenfabrikant Sparta, beperkt het 'vullen' van een accu tot hooguit een half uur. Maar het is pas echt af als de elektriciteit dan ook schoon is opgewekt.

Maar het is pas echt af als de elektriciteit dan ook schoon is opgewekt, vindt Johan Kiewiet van de Amelandse Energiecoöperatie (AEC).

Samen met adviseur Sahish Kumar Beella van de TU Delft bekijkt de AEC of de snelopladingsstations op zonnepanelen kunnen worden aangesloten.

Beella denkt dat ook het eiland Bagagevervoer zonder olie-stroom kan functioneren.

Terwijl Ameland het zoekt in klei-stapjes, in nauw overleg met de milieuorganisatie, wil Terschelling de schoone energiewinning groot aanpakken. Er staan proefboringen op stapel naar water van 90 tot 140 graden, waaraan ook elektriciteit kan worden opgewekt.

Om eenderde deel van het eiland van warmte en elektriciteit te voorzien is een centrale van dik €50 miljoen nodig.

Eilanden energiek op milieutoer

LC. 4-7-09

‘Milieubeleid Friesland ontoereikend’

LC 2-7-09

Vellinga: Gebruik Nuon-geld

Van onze verslaggever

SNEEK – De Friese klimaatpolitiek is ambitieus, maar zonder extra inspanningen niet haalbaar. Dit zei klimaatprofessor Pier Vellinga gisteravond in Sneek. Friesland wil fossiele brandstoffen uitbannen en de uitstoot van kooldioxide in zestien jaar halveren. „Daarvoor gebeurt niet genoeg”, vindt Vellinga, die waarschuwde dat „de zee straks niet meer te houden is”.

In een discussie met PvdA-gedeputeerde Hans Konst suggereerde de van oorsprong Friese hoogleraar inzet van Nuon-geld, dat nu voor een flink deel voor autowegen wordt bestemd. Vellinga stelde dat voortaan elke politieke beslissing moet helpen bij de reductie van broeikasgassen, zoals CO2.

De opwarming van de aarde gaat volgens hem nog sneller dan sombere wetenschappers hadden berekend. „De nieuwste kennis maakt alleen maar ongeruster. De zee is straks niet meer te houden. We leven nu echt in blessuretijd.”

Broeikasgassen worden door het gros van de deskundigen gezien als aanjagers van een hogere gemiddelde temperatuur van de aardatmosfeer. Ze komen in grote hoeveelheden vrij bij het verstoffen van gas, olie en kolen. „Fossiele brandstoffen zijn massavernietigingswapens”, aldus Vellinga.

„Toch ontbreekt nog steeds het vereiste gevoel van urgentie.” De hoogleraar hield zowel de olie-industrie als politieke bestuurders. „Het kabinet wil zelfs nog kolencentrales bouwen, wat God verhoede. Ze spelen nog te veel in de marge.”

Konst stelt dat de eerste stappen, zoals de aanleg van leidings- en tankstations voor biogas en de isolatie van 100.000 woningen, de moeilijkste zijn. Daarna moet het volgens hem snel kunnen gaan met de Friese CO2-aanpak. In ondergrondse opslag, zoals onlangs geopperd door zijn Christenunie-collega Piet Adema, ziet hij niks.

Vellinga kwam naar Sneek als bestuurder van de stichting Urgenda, die vaart probeert te krijgen in de aanpak van milieuvraagstukken. De stichting stelt dat het „niet vijf voor twaalf is, maar na twaalfen.” De overheid zou daarom ruim baan moeten geven aan experimenten, zoals een 'Ekodorp' bij Leeuwarden.

Initiatiefnemer Irma Abelskamp wil zich er met gelijkgezinden bekwaamen in een leven zonder fossiele brandstof, „al is het daarvoor misschien al te laat.” Ondanks behulpzame en begripvolle ambtenaren mist de Grouster activiste „een integere motivatie” bij hun politieke bazen. Konst: „Er moeten inderdaad regelvrije gebieden komen. We dekken ons nog te veel in.”

► PAGINA 15: Op zoek naar koplappers